

שם הקורס: מורים וגננות חדשים שנה א

רכזת הקורס: ד"ר גואטה אסתר

היקף הקורס: לימודים סדנאיים בהיקף של 30 שעות (בזום או פנים אל פנים) + 20 שעות ליווי
מועד הקורס: ימי ג' 16:00 – 18:15
מבנה המפגשים: 20-30 דקות: הצגת תיעוד מהיומנים הרפלקטיביים ודיון. יתר המפגש יוקדש לנושא כפי שמופיע בסילבוס

מטרות הלימודים:

מטרת על: קליטה מיטבית של המורה המתחיל בשנת עבודתו הראשונה, במוסדות החינוך באמצעות מסלול מובנה של התפתחות מקצועית.

בשנה זו הוחלט לשים דגש על העצמה בתחום הרגשי : פדגוגיה של חוסן

מטרות

1. פיתוח אסרטיביות וסמכות מעמדית.
2. פיתוח תחושת מסוגלות אישית פדגוגית.
3. הקניית כלים להתמודדות במצבי לחץ ושחיקה.
4. גיבוש אני מאמין ותחושת ייעוד.
5. הקניית מיומנויות מתחום ה קואצ'ינג (אימון אישי) ככלי להעצמה אישית של המורה.
6. הקניית מיומנויות מתחום ה קואצ'ינג (אימון אישי) ככלי להעצמה של התלמידים.
7. הקניית מיומנויות טכנופדגוגיות להוראה

פיתוח היעדים הבאים:

- מורה בעל ידע ומיומנויות פדגוגיות בהוראה פא"פ ובהוראה מרחוק.
- מורה בעל יכולות מטה-קוגניטיבית ומקצועיות המאפשרות השתלבות מושכלת, מודעת וחיובית בשיח ההוראה
- מורה בעל כישורים בינאישיים גבוהים, המאפשרים אינטראקציה יעילה עם התלמיד, העמית, איש הנהלה, ההורה ונותני השירותים
- מורה הבטוח במעמדו ומשדר מקצוענות ואסרטיביות
- מורה בעל יכולת להתמודדות עם אוכלוסיות תלמידים מגוונות: מצוינים, מעוכבי למידה ומה שביניהם
- מורה הנהנה מעבודתו ורואה בה שליחות וייעוד

נושאי לימוד מרכזים:

- **אימון פדגוגי:** בחינת המעשה החינוכי באמצעות מיומנויות של אימון פדגוגי. במרכז הנושא יעמוד התלמיד ועיצוב אישיותו כתלמיד ואדם, תוך שימת דגש על העניינים הבאים: הכלה והעצמה של התלמיד, זיהוי נקודות חוזקה והפיכתם למנוף, זיהוי נקודות חולשה והפיכתם לאתגר, יצירת אקלים מיטבי בכתה, בניית יחסים של אמון.....
- **פרדיגמות וערכים** מפגשים אלה יפרשו בפני המורים את מכלול האפשרויות הגלומות בעשייה חינוכית המשלבת ערכים וחינוך לערכים ככלי להעצמת התלמידים בתחומים השונים. שבירת פרדיגמות מסורתיות ומעבר מפרדיגמה של הישרדות לפרדיגמה של תשוקה לעשייה החינוכית ואמונה בדרך.
- **תקשורת מצמיחה** לקשר של המורה עם שותפיו לעשייה החינוכית, עם הורי התלמיד, בעלי תפקידים והתלמידים, השפעה רבה על תחושת המסוגלות של המורה ויכולתו לגייס שיתופי פעולה. מיומנויות של תקשורת מצמיחה יכולות ליצור מערך תמיכה ותרומה של כל השותפים למען הצלחת התלמידים מכל הבחינות. במפגש זה יקבלו המורים כלים כיצד ליצור שיח נכון ומצמיח עם השותפים וגיוסם למעורבות מיטבית. תקשורת מצמיחה תעביר את המורה ממצב של התכנסות, הישרדות ועמדה מתנצלת ומתגוננת, לעמדה של יציבות, גיבוש עמוד שידרה, ביטחון עצמי ומסוגלות
- **המורה ובעלי התפקידים במערכת:** העבודה בהוראה תלויה בתקשורת בינאישית ובהכרה מעמיקה של בעלי תפקידים במערכת. לבעלי תפקידים אלה השפעה מכרעת וחשובה ביותר בתהליך הקליטה של המורה המתחיל במערכת. חשוב שייעשה בירור ותיאום ציפיות הדדי על מנת לאפשר למורים להכיר את בעלי התפקידים, את סמכויותיהם ולהיעזר בהם. לשם כך חשוב שבמסגרת שעות הליווי ייפגשו המשתלמים עם מנהל ביי"ס, מפקח על בתי הספר ויועצת בכירה. נושאי המפגשים: בחינת הצומת המרכזי והמשמעותי במפגש בין ההנהלה, המורים, ההורים והתלמידים ובחינת האיזון שבין סמכות לאוטונומיה בעבודת המורה.
- **שילוב והוראה דיפרנציאלית** מדיניות המשרד לפיה יש לשלב תלמידים מעוכבי למידה או לחילופין תלמידים מצויינים במסגרות רגילות, מעמידה את כל המורים בפני אחד האתגרים המשמעותיים ביותר בעשייה החינוכית כמורים מתחילים. מורים רבים אינם בוגרי מסלולים לחינוך מיוחד, והם נדרשים להתמודד עם אוכלוסיית תלמידים מעוכבי למידה הלומדים בכתות רגילות. כך גם לגבי שילובם של תלמידים מצויינים. חוסר ידע או העדר יכולת להתמודד נכון עם אוכלוסיית לומדים שיש ביניהם מעוכבי למידה ומצויינים תחת קורת גג אחת, יכולה להחליש את המורים, לייאש אותם, לפגוע במוטיבציה שלהם, בביטחונם העצמי וברצון שלהם לממש את עצמם במערכת החינוך. על כן חשוב להפגיש את המשתלמים עם אוכלוסיות אלה על מורכבותם והדרכים להתמודדות עם שילובם במסגרות רגילות.

- **הערכה, משוב ורפלקציה:** המשוב, ההערכה והרפלקציה ככלי מצמיח ומקדם את המורה והתלמיד. פיתוח יכולת רפלקטיבית של המורה על עבודתו רגשותיו וחוויותיו, לצד יכולתו להעריך ולתת משוב מצמיח ישרתו את הדרך להצלחה של המורה והתלמיד.
- **למידה דגיטלית: חדשנות וגיוון בעשייה החינוכית כאמצעי להעצמה והוראה:** הרעיון הוא חשיפה למגוון כלים דגיטליים ושימוש מושכל בהם לעשייה חינוכית והפיכתה למשמעותית ורלוונטית. עקרונות אלה יכולים להוות כר נרחב ליצירתיות, גיוון והעשרה בכל תחומי ההוראה והחינוך. החשיפה הגדולה של התלמידים לרשתות החברתיות ולמדיה בכלל ולכל מה שיש לאינטרנט להציע בתחום הלמידה והפנאי, מחייבת התייחסות מושכלת ומכוונת מטרה לשימוש באמצעים דגיטליים כאמצעי להוראה ולמידה.
- **סימולציה:** כלי לשיקוף והעצמה בתהליך ההכשרה וההתפתחות המקצועית של המורים בראשית דרכם. במסגרת ההתנסות בסימולציה עוברים המורים תהליך של בירור אמיתי ולמידת עמיתים המאפשרים להם לראות את עצמם בעין אובייקטיבית, מקצועית ובקורתית.
- **אבני דרך בהתפתחות המקצועית שלי: תיעוד תהליך רפלקטיבי.**
 המפגש האחרון של הקורס למורים חדשים יוקדש לסיכום ומסקנות באמצעות התיעוד הרפלקטיבי המעיד על תהליך יישומי של הנושאים שנדונו במהלך הקורס. מניסיון של שנים קודמות, יש למפגשי סיכום אלה חשיבות רבה, בשל היותם מקור של תמיכה ולמידה שיתופית לצד יישום מיומנויות רפלקטיביות.

דרכי ההוראה:

למידה שיתופית כתשתית להרצאות משתפות, קבוצות דיון, סדנאות, התנסויות ומפגשים בלמידה ברשת באמצעות אתר הקורס, ליווי והנחיה.

חובות:

השתתפות פעילה : (20%)

הצגת התיעוד הרפלקטיבי, סיכום ומסקנות באמצעות פרזנטציה (80%)

הסילבוס מיועד לכל הקבוצות . שם המנחה והמיקום מותאם לכל קבוצה.

כל המפגשים מתקיימים בימי שלישי בין השעות 16:00 – 18:15

במפגשים המתקיימים בזום חובת נוכחות במצלמות פתוחות, השתתפות ללא מצלמות פתוחות או באמצעות תמונה או שם דינה כהיעדרות.

מיקום	מס שעות	נושא המפגש	תאריך	מס' מפגש
	3	מפגש פתיחה חגיגי 16:00 - 16:15 – התכנסות וברכות 16:15 - 16:50 – הרצאת השראה 16:50 – הפסקה 17:00 נהלים והנחיות 17:20 – מפגש של כל מנחה עם קבוצתו.	כ חשון תשפ"ב 26.10.21	1
	3	אימון פדגוגי ככלי למנוף והעצמה (עזרא היידו)	י"ב כסלו תשפ"ב 16.11.21	2
	3	פרדיגמות וערכים: מהישרדות לתשוקה ואמונה בדרך	ג טבת תשפ"ב 07.12.21	3
	3	סימולציה ככלי לשיקוף ולמידה: ניהול כיתה כמשל	ב שבט תשפ"ב 04.01.22	4
	3	המורה החדש ובעלי התפקידים במערכת. היכרות עם תוכניות וחזון בית ספריים	כג שבט תשפ"ב 25.01.22	5
	3	שילוב והוראה דיפרנציאלית	כח אדר א תשפ"ב 01.03.22	6
	3	משוב הערכה ורפלקציה כאמצעי לצמיחה	יב אדר ב תשפ"ב 15.03.22	7
	3	למידה דיגיטלית: חדשנות וגיוון בעשייה החינוכית כאמצעי להעצמה והוראה	ד ניסן תשפ"ב 05.04.22	8
	3	פרזנטציות ותוצרים	טז אייר תשפ"ב 17.05.22	9

	3	פרזנטציות ותוצרים	ח סיון תשפ"ב 07.06.22	10
מפגשים פרטניים / מפגשים עם המורה המלווה				
	4	02.11.21	כז חשון	1
	4	28.12.21	כד טבת	2
	4	11.01.22	ט שבט	3
	4	08.03.22	ה אדר ב	4
	4	22.03.22	יט אדר ב	5

הערות:

- המפגשים הפרטניים הם מפגשים של המורה החדש עם המורה המלווה. ניתן לשנות את מועדי המפגשים הפרטניים. מיקום המפגשים ייקבע בתיאום של המורה החדש עם המורה המלווה.

- לכל קבוצה מנחה שתלווה את כל מפגשי הקורס

- החלוקה לקבוצות ושמות המנחות בקבוצות יפורסמו סמוך למועד פתיחת הקורס

- את המפגשים הפרטניים יש לתעד. באתר הקורס יש קישור לדוח הביצוע.

<https://bit.ly/3jug1hl>

- באתר הקורס תמצאו את כל ההנחיות והטפסים של הקורס למורים חדשים:

<https://bit.ly/3gS6zTv>

- אלוני, נ'. (2013). חינוך טוב- לקראת חיים של משמעות, הגינות והגשמה עצמית. הוצאת הקיבוץ המאוחד.
- ארמנסטרונג, (1996). אינטליגנציות מרובות בכתה. ברנקו-וייס.
- ארנד, מ'. (2000). חינוך יהודי בחברה פתוחה, אוני-בר-אילן.
- ע'. (2009). עם מי שחקת בגן היום? עולמם החברתי של ילדים בגיל הגן. תמה.
- יריב, א'. (1999). שקט בכיתה בבקשה. רכס.
- יעקובי, ב'. (2010). בית הספר כמרחב משחקי, הד החינוך. אפריל 2010.
- מרגולין, א (עורכת). (2010). מעבר לנהר: נתיב הכשרה רב מסלולי- הכשרת מורים כרב שיח, לוינסקי.
- ניסימוב, נחום, ע'. (2013). כל צבעי הנפש- טיפול באמנות בילדים המתנהגים בתוקפנות. תמה.
- סטרהובסקי ר', הרץ לזרוביץ ר', אורלנד ברק ל' (עורכות). (2008). מורה נבוכים: חלונות להנחיית מורים. מכון מופ"ת.
- עמנואל ד', ברקוביץ א', גינת כ', שולמן א' (תשס"ג). טיפוח לומד בעל הכוונה עצמית: פדגוגיה של ספרות מקרים. מכון מופ"ת.
- עובדיה מ', (2018). איך מקיימים הוראה דיפרנציאלית בכיתה הטרוגנית?. הגיע זמן חינוך.
- פורת ע', (2018). מגזין המכון הדמוקרטי 07.
- פרידמן, י, לוטן, א'. (1993). לחץ ושחיקה בהוראה – גורמים ודרכי מניעה. היינריטה סולד.
- קוהן, א'. (2000). מעבר למשמעת: מצייתנות לקהילתיות. מכון ברנקו-וייס.
- רותם, א', פלד, י'. (2008). לקראת ביס מקוון. מכון מופת.
- רפאלי, ש' ושגב, ל'. (2010). מה למשחקי מחשב ומערכת החינוך? דוגמה ליישום. הד החינוך 2010.
- שנהר, ע', צבן, י'. (2007). החינוך לתרבות יהודית עשירה, מתוך: חינוך עם אופקים חדשים. סמינר הקיבוצים
- שמעוני, ש' ואבידב-אונגר, א' עורכות. (2013). על הרצף- הכשרה, התמחות ופיתוח מקצועי של מורים – מדיניות, תאוריה ומעשה. מכון מופת.
- שץ אופנהיימר, א', משכית, ד', זילברשטרום, ש'. (2011). להיות מורה- בנתיב הכניסה להוראה. תמה.
- תדמור, י'. (1996). המורה כמחנך- בימת המורה העל יסודי. הסתדרות המורים.
- תדמור, י'. (1999). מילים מחנכות: לקט הרצאות ומאמרים, קדם.

Cruz, J., Goffb, M.H., and Marsh, P.M. (2020). Building the mentoring relationship: humanism and the importance of storytelling between mentor and mentee. *Mentoring & Tutoring: Partnership in Learning*, 28 (2), 104-125

Richter, D., Kunter, M., Lüdtke, O., Klusmann, U., Anders, Y., & Baumert, J. (2013). How different mentoring approaches affect beginning teachers' development in the first years of practice. *Teaching and Teacher Education*, 36, 166-177.

Voss, T., Wagner, W., Klusmann, U., Trautwein U., & Kunter, M. (2017). Changes in beginning teachers' classroom management knowledge and emotional exhaustion during the induction phase. *Contemporary Educational Psychology*, 51, 170-184doi.org/10.1016/j.